

Výroba, kvalita a cena krmných směsí

Na XXVI. konferenci O krmivech a výživě hospodářských zvířat v Táboře se prezentovali i přednášející, kteří se ve svých přednáškách dotkli výroby krmných směsí a směřování krmivářství v budoucím období.

Ing. Zdeněk Kubiska, předseda představenstva Spolku pro komodity a krmiva vysvětlil stav českého zemědělství a také odvětví výroby krmiv a krmných směsí a naznačil jejich budoucnost.

Jaký je stav českého zemědělství a výroby krmiv

Podle současné a výhledové zprávy MZe bylo v roce 2020 nejvíce krmných směsí vyrobeno pro drůbež (1 044 457 tun), pro prasata (760 870 tun), pro skot (569 939 tun). Výroba krmných směsí pro prasata se zvýšila o 2243 tun (0,30 %) a pro skot o 6932 tun (1,23 %). Výroba krmných směsí pro drůbež se meziročně snížila o 17 273 tun (1,63 %). V roce 2020 dosáhla celková spotřeba krmných surovin 2631 157 tun – meziroční navýšení o 25 062 tun (0,96 %). Nejvýznamnější krmnou surovinu pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2020 dosáhl 1 621 341 tun, což je údaj o 0,36 % vyšší v porovnání s rokem 2019. Druhé nejčastěji používané byly krmné suroviny z olejnátných semen. Z olejnátných semen měl největší podíl v krmné směsi sójový extrahovaný šrot, který tvořil 54,9 %, potom řepkový extrahovaný šrot a výliský. Porovnáme-li průměrné ceny krmných směsí za první čtvrtletí roku 2020 s rokem 2021, zjistíme, že ceny krmných směsí určené pro výkrm kuřat se zvýšily o 466 Kč/t, pro nosnice o 304 Kč/t a pro finální výkrm prasat o 267 Kč/t. Lze očekávat, že tyto negativní trendy v živočišné výrobě zůstanou nezměněny minimálně do konce roku 2021.

Ing. Kubiska porovnával bilanční sklizně obilovin EU-247 včetně Velké Británie. Sklizeň v roce 2021 činila 312,6 milionu tun (v roce 2020 to bylo 297,3 milionu tun). Celková produkce obilovin v letošním roce je oproti roku 2020 vyšší o 15,3 milionu tun. Plocha obilnin byla 56 mil. ha (v roce 2020 pak 55 mil. ha) a také hektarové výnosy obilnin byly letos vyšší (6,1 t/ha vs. 5,6 t/ha). Pokud jde o sklizeň obilovin včetně kukuřice v ČR,

je situace následující: Plocha v tisících hektarech byla 1235 (vloni 1345 tis. ha), výnos pak 6,11 t/ha (vs. 6,05 t/ha), celková produkce v tisících tun byla 7635 (vs. 8129 tis. tun vloni). Klesla produkce pšenice (4769 tis. tun vs. 4902 tis. tun vloni) i kukuřice (734 tis. tun vs. 825 tis. tun). Problémem je pokles produkce řepky v EU-27 výrazně zhruba od roku 2017 (letos pod 17 milionů tun), ale vysoké zpracování (v EU-27 22,5 milionu tun) znamená vysoké ceny. Produkce řepky v EU-28 v tzv. top sedmi zemích vypadá tak, že svou výrobu proti loňsku zvýšili v Polsku (z 2921 na 3200 tisíc tun), Rumunsku (z 662 na 1195 tisíc tun) a Francii (z 3286 na 3576 tisíc tun), v Německu byla produkce řepky po oba roky přibližně vyrovnaná (3518 a 3500 tisíc tun). Produkce řepky klesla u nás (z 1260 na 1063 tisíc tun) ve Velké Británii (z 1036 na 930 tisíc tun) a Maďarsku (z 877 na 701 tisíc tun). Tak postupně stoupají ceny řepkového šrotu (7800 Kč/t). Podobně to je i s vysokými cenami sójového šrotu, které se již několik měsíců drží nahoře (11 200 Kč/t). Přitom počty prasat (1524 tisíc prasat a 90 tisíc prasnic) klesají a nízké jsou stavy dojnic (zhruba 560 tisíc) i drůbeže (24 milionu celkem a 5200 tisíc nosnic, což je pokles proti loňskému roku). V ČR se vyrábí za rok zhruba 2500 tisíc tun krmných směsí, z toho pro drůbež asi 100 000 tun, pro prasata 800 tisíc tun a pro skot zhruba 600 tisíc tun. Pokud jde o trend výroby krmných směsí v členských státech EU, u mnohých z nich produkce krmných směsí meziročně klesla (2019–2020), jako například v Estonsku, Švédsku, na Kypru či v Rumunsku. U nás v té době stoupla o 0,3 %. Ing. Kubiska se zmínil o soběstačnosti, resp. nesoběstačnosti naší země v různých komoditách. Soběstační jsme v produkci mléka (138 %), hovězím mase (122 %), cukru (159 %) řepce (113 %), v obilovichách (141 %). Bohužel soběstačnost nám chybí v produkci vajec (91 %), ovoce mírného pásma (77 %), drůbeže (72 %), bramborách a jejich pěstování (71 %),

sóje (59 %), vepřovém mase (max. 50 %), víně (39 %) a čerstvé zelenině (32 %).

Jak jsou na tom sousedi?

Dalším přednášejícím byl Ing. Marian Uhrík, předseda představenstva Zväzu výrobcov krmív, skladovateľov a obchodných spoločností na Slovensku. Hodnotil současnou situaci v zemědělství a v produkci krmiv na Slovensku.

Shrnul stavy hospodářských zvířat za roky 1985–2020, vývoj výroby krmných směsí v letech 1990–2020, ceny krmných surovin 07/2020 – 06/2021 a jejich dopad na ekonomiku živočišné výroby a popsal vizi společných postupů při budování moderního zemědělství v horizontě roku 2030. Stavy skotu a ostatních hospodářských zvířat klesají. V roce 2020 bylo na Slovensku 442 289 kusů skotu a 122 049 dojených krav. Prasat celkem bylo 538 310, prasnic 33 778. Počet ovcí byl celkově 294 252 a početní stav drůbeže, kam patří nosnice a brojleři, krůty, husy a kachny 10 603 624. Vloni se vyrobilo celkem 664,2 tisíce tun krmných směsí, pro prasata to bylo 248 tisíc tun, pro skot 195,5 a pro drůbež 207,3 tisíce tun. Spotřeba extrahovaných šrotů vloni byla 207,3 tisíce tun z toho sójového 82,3 tisíce tun, řepkového 46,3 tisíce tun a slunečnicového 18,6 tisíce tun.

Ceny základních krmiv na výrobu krmných směsí narostly meziročně indexem o 125 až 135,3 %. Růst cen dosáhl v měsíci březnu zřejmě vrcholu a budou postupně klesat.

Avšak velmi mírně, což naznačuje, že ani po nové úrodě nemůžeme očekávat nižší ceny. Prognóza pro červenec až říjen 2021 v cenách komodit byla pro krmnou pšenici 175–185 eur za tunu, pro krmný ječmen 140–150 eur za tunu, kukuřici 185–200 eur za tunu a sójový extrahovaný šrot 485–490 eur za tunu. Výše uvedená krmiva představují v krmných směsích pro prasata až 85 % jejich obsahu, následně se v tomto trendu zvyšují i ceny předmětných krmných směsí pro prasata. Průměrná cena krmné směsi pro výkrm prasat v červenci 2021 byla 279,5 eura za tunu. Jde o suché, granulované krmné směsi

pro selata, předvýkrm a výkrm prasat. Jednotlivé směsi se nejvíce využívají v daném věku. Růst jejich cen kopíruje nárůst cen používaných krmných komponentů. Přednášející dodal, že je nutná vize společných postupů při budování moderního zemědělství horizontu roku 2035. Důvodem je všeobecný pokles domácí produkce a konkurenceschopnosti slovenských zemědělských výrobců. Cílem je dosažení 80% soběstačnosti ve vybraných produktech. Účelná je propojenosť v celé horizontále, výroba – zpracování – obchod. Východiskem jsou perfektní analytika jednotlivých odvětví podle jednotné metodiky. Odborným garantem bude Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (VÚEPP). Zpracovateli budou jednotlivé výrobní svazy, resp. komoditní rady. Výrobní svazy – obilniny, olejniny, ječmen, kukuřice, cukrová řepa, brambory, ovoce, zelenina, chovatelé prasat, drůbeže, dojnice, skotu, ovci, koz. Postup: počáteční práce – prosinec 2020 – zahájení únor 2021 – první koncept, únor

až květen 2021 – diskuse se zpracovateli a VÚEPP, květen 2021 – uzavření procesu, říjen 2021 – předložení komplexního materiálu do legislativního procesu. Závěr: Vyústění do finančních nároků a příprava na změnu filozofie zemědělské výroby vedoucí k jejich udržitelnosti ve vztahu k tzv. Zelené dohodě.

Kontroly krmných směsí a krmiv

Ing. Miroslav Florián, Ph.D., zástupce vedoucího služebního úřadu, ředitel Sekce zemědělských vstupů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského hodnotil výsledky dozorové činnosti v oblasti krmiv a krmných směsí za rok 2020/2021. V oblasti krmiv ÚKZÚZ provádí jako úřední kontroly:

- běžné kontroly dodržování deklarovaného složení krmiv
- cílené kontroly ověření bezpečnosti krmiv
- monitoring zaměřený na výskyt mykotoxinů v krmivech
- mimořádné kontroly na podnět externích subjektů, včetně kontrol RASFF

- registrační kontroly při zahájení výroby krmiv

Četnost kontrol je plánována na základě výsledku analýzy rizika provozů, zohledněny jsou výsledky úřední kontroly vzorků krmiv a výskyt závad při úředních kontrolách v uplynulém období. Podle umístění v pořadí rizikovosti je u provozů v následujícím období plánována snížená, průměrná nebo zvýšená frekvence úřední kontroly. Provozům v režimu nadstandardní samokontroly je snížena úřední kontrola. V sektoru krmiv ÚKZÚZ provedl za loňský rok 756 úředních kontrol, a to při výrobě a uvádění krmiv na trh (998 kontrol), při výrobě krmiv pro vlastní potřebu (345 kontrol) a v zemědělské průvýrobě (413 kontrol). V rámci kontrol bylo prověřeno 881 vzorků krmiv (provedeno 21 tis. analýtů). Kontrolovaly se krmné směsi (562 vzorků), krmné suroviny (251 vzorků) a premixy a doplňkové látky (68 vzorků). Kontroly se provádějí u různých výrobců.

*Kontakt na autorku:
alena.jezkova@profipress.cz*

*The effective technology
and complex services*

Farmet

DOPŘEJTE VAŠIM ZVÍŘATŮM VYSOCHE KVALITNÍ VÝŽIVU - EXTRUDOVANÉ KRMIVO

Více než 25 let působíme v oboru krmivářství pro Vás. Vyrábíme, dodáváme technologie extruze pro výrobu krmiv a krmných směsí.

PROČ JSOU EXTRUDOVANÉ SMĚSI VHODNÉ PRO HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA A DOMÁCÍ MAZLÍČKY?

- extrudované směsi jsou výrazně chutnější a stravitelnější
- redukovaný obsah antinutričních látok
- energeticky hodnotnější oproti původní surovině
- přinášejí vyšší přírůstky - zejména u mláďat
- prodloužená skladovatelnost
- dobře tvarovatelné

Farmet a.s.
Jiříková 276, 552 03 Česká Skalice
Tel.: +420 491 450 116
Email: oft@farmet.cz

www.farmet.cz